ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та медіатехнологій	Рівень вищої освіти	1-й освітній
Кафедра	Методології крос-культурних практик	Рік навчання	4-й
Галузь знань	В Культура і мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	В2 Дизайн	Семестри	Осінній (7)

АРТ-РИНОК І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА

Семестр (осінній, 01 вересня – 12 грудня 2026 р.)

Викладач	Сагалович Ангеліна Андріївна, ст. викладач ХДАДМ
E-mail	sahalovych.anhelina@ksada.org
Адреса	к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
	057 706-28-11 (кафедра),

Укладач силабусу – к.е.н. Сагалович Ангеліна Андріївна, ст. викладач. ©

На підставі Закону України про інтелектуальну власність авторські права щодо цієї програми належать Сагалович А.А. Програма в цілому або окремі її частини без письмового дозволу автора не можуть бути скопійовані чи передані іншим особам та установам.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення дисципліни «Арт-ринок і художня культура» є певний обсяг знань з історії, теорії і методики дизайну, навчальних дисциплін «Проєктування», «Комп'ютерне моделювання», «Ергономіка», «Технологія матеріалів», «Основи науково-дослідної роботи».

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Основною формою комунікації студента з викладачем є безпосереднє спілкування в аудиторії під час проведення занять. Поза Академії офіційним каналом комунікації стає спілкування у форматі листування через електронну пошту, яке відбувається в робочі дні тижня. Передбачені наступні умови електронного листування: в темі листа вказується назва дисципліни: «Арт-ринок і художня культура»; в полі тексту листа надається конкретне ім'я та прізвище відправника, чітко визначаються питання, відповіді або інша інформація, додаються файли з зображеннями виконаних вправ, проєктів і т. д; файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. В умовах Covid-карантину та військового часу

передбачено проведення On-line консультацій і групових відео-конференцій на платформі Zoom. В окремих випадках (за умови домовленості з викладачем) можливе спілкування через WhatsApp або Viber.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальною базою дисципліни «Арт-ринок і художня культура» є матеріали теоретичного, методичного та практичного характеру, складені та систематизовані за авторською методикою укладача силабуса, ст. викладача Сагалович А.А. Теоретична частина матеріалів транслюється студентам під час лекцій у вигляді основних положень, що розкривають сутність, особливості і принципи організації економічного процесу та менеджменту. Лекційний матеріал ілюструється низкою наочних зразків, які демонструють приклади, створених на основі новітніх проєктних ідей з урахуванням передових наукових і технологічних досягнень. Цей матеріал слугує фундаментом до опанування професійних компетенцій, знань і навичок з економічного проєктування та менеджменту. Характер і склад дисципліни не передбачає необхідності методичних рекомендацій традиційного типу, замість яких студентам надається перелік рекомендованої для опрацювання основної та додаткової літератури (монографії, книги, навчальні посібники, періодичні видання, проспекти дизайнерських виставок) і джерел Інтернету (див. Список рекомендованої літератури). Дисципліна викладається українською мовою. Застосування інших мов (англійської) передбачено у випадку тлумачення першоджерел певних положень, дефініцій, спеціальних термінів, а також при індивідуальному спілкуванні з іноземними студентами.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Специфіка курсового завдання «Арт-ринок і художня культура» передбачає, апріорі, посилання на матеріали з історії, теорії та професійної практики фінансів та менеджменту. Наголошується, що в складі вихідної документації, посилання на матеріали видань, включаючи назви книг, статей, авторів публікацій і художньо-проєктних творів, є обов'язковою умовою. Вказується, що навчально-інформаційні матеріали, дані про авторів, дизайнерські школи, творчі групи і т.ін. можна переглянути у мережі Інтернет.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Практичний характер дисципліни передбачає застосування обладнання двох типів: аудиторного (меблі, штучне освітлення, демонстраційні дошки) та власного (ноутбуки, електронні графічні планшети, що належать студентам). Для виконання навчальних завдань, студенти мають користуватися комп'ютерними програмами. Головною програмою, необхідною для написання тексту пояснювальної записки до проєкту є Microsoft Word. Вибір програм здійснюється студентом самостійно, з урахуванням технічних можливостей ПК, рівня опанування програми, особливості проєктного завдання.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в максимально репрезентативному вивченні сучасних арт-ринкових практик, що пов'язані із комерційним та соціально-культурним обігом творів мистецтва (в рамках аукціонізму, арт-дилерства, виставково-галерейної діяльності та арт-кураторства).

Завдання дисципліни полягають у дослідження арт-ринкових практик у контексті еволюції художньої культури, та вивчення основних типологій, методів та дослідницьких технік, що визначають художній статус та ринкову стратиграфію мистецького твору.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дисципліна забезпечує формування компетентностей відповідно до освітньої програми спеціальності В2 «Дизайн».

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання й розуміння предметної галузі.

ЗК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК4. Здатність розробляти та керувати проєктами.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети

ЗК9. Збереження культурно-мистецьких цінностей

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК5. Застосування знань історії українського й зарубіжного мистецтва та дизайну;

ФК11. Професійна кар'єра та підприємницькі навички у сфері дизайну.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни здобувачі мають досягти таких програмних результатів навчання:

РН5. Використовувати релевантні дані для прийняття рішень в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, відшуковувати потрібні дані, аналізувати їх та оцінювати за допомогою сучасних методів та засобів роботи з даними.

РН7. Оцінювати якість аудіовізуальних творів, враховувати ризики при їх виробництві.

РН9. Вміти керувати професійним колективом.

РН10. Розробляти та реалізовувати проекти створення та комерціалізації аудіовізуальних творів.

РН11. Приймати оптимальні рішення у творчо-виробничій діяльності у складних непередбачуваних умовах.

Очікувані результати вивчення дисципліни

Вивчення даної дисципліни сприяє орієнтуванню студентів стосовно спеціалізації на подальших курсах. Теоретичні знання разом із практичними заняттями забезпечать більшу професійну зорієнтованість студентів, безперервність процесу навчання і його взаємозв'язок з іншими навчальними предметами курсу.

ТЕМАТИКА І РОЗПОДІЛ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Теоретичний розділ дисципліни «Арт-ринок і художня культура», що містить 12 тем:

Модуль 1. Арт-ринок як сукупність відносин

1.1. Що таке арт-ринок? Арт-ринкові практики в системі художньої комунікації. Поняття «вартості» та «ціни» художнього твору.

1.2. Що робить митця «видимим» на арт-ринку? Мистецька ієрархія: функціонування, особливість побудови та художнього унормування.

1.3. Чому арт-ринки прагнуть не перетинатися? Типологія арт-ринкових відносин. Арт-ринок як формалізований контекст мистецтва. Поняття «художнє життя».

1.4. Символізм та символічна вартість твору мистецтва. Чому одне мистецтво продається дорого, а інше – не є предметом продажу? Бренди та цінності.

1.5. Художнє виробництво: чому і як саме люди споживають мистецтво? Споживання мистецтва як культурного продукту. «Елітарна» і «масова» концепції.

Модуль 2. Арт-ринок: напрями, актори, тенденції

2.1. Феномен «медіаторів» арт-ринку: дилер, галерист, аукціоніст, арт-критик. Для чого потрібні посередники?

2.2. Аукціон як система художньо-мистецьких відносин. Чому на арт-ринку не можна без аукціонів? Аукціон в мережі та платформі.

2.3. Як «Сотбіс» продає Боттичеллі? Аукціонні будинки як медіатори.

2.4. Арт-ринок антикваріату. В чому відмінність між «старою річчю» і твором мистецтва? Феномен «постійної» кількості антикваріату. Рідкість як основа цінності.

2.5. Арт-колекціонування та колекційні мистецькі тренди: мода та незаплановані випадковості. Типологія колекційних практик. Явище «pleasure premium» як джерело художньої вартості.

2.6. Галерея та арт-кураторство. Як художня критика та дослідницькі практики стали окремим продуктом на арт-ринку?

2.7. Сучасні арт-ринкові тренди. Як стартаперу стати учасником арт-ринку?

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом одного семестру: 1-го (осіннього). На вивчення дисципліни виділяється 3 кредитів ECTS. Загальний об’єм годин – 120, з яких на аудиторні заняття відводиться 30 годин (30 лекційних). Структура дисципліни складається з 2-х модулів в осінньому семестрі. Програмна задача кожного модулю полягає в опануванні студентами професійних знань і компетенцій, що передбачає самостійне написання ессе на задану тему у сфері арт-ринкових відносин яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів суспільних наук.

Рубіжна перевірка рівня і якості отриманих знань та навичок здійснюється під час здачі модульних завдань, підсумкова оцінка – залік.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються в ході проведення лекційних та практичних занять. Лекційні заняття закладають загальні знання про науково-теоретичні підвалини проблем економічного проєктування та менеджменту. Практичні заняття надають спеціальні знання та навички, необхідні для професійної роботи з менеджменту в дизайн-середовищі. Самостійна робота студентів спрямована на розвиток індивідуальних здібностей, закріплення отриманих знань і здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. Зміст самостійної роботи включає пошук і аналіз додаткової інформації, підготовку усних і письмових відповідей під час рубіжного

контролю, а також (за бажанням) написання статей, тез доповідей, рефератів, завершення роботи та підготовка до заліку.

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДИСЦИПЛІНИ

Програмою передбачено виконання 1-го курсового завдання. Мета завдання полягає в підготовці тематичного есе на обрану тему. Під час виконання цього завдання студенти закріпляють знання з дисципліни.

Завдання передбачають закріплення методології комплексного та системного підходу для вирішення і набуття практичних навичок з курсу «Арт-ринок і художня культура».

У результаті навчання студент зможе самостійно аналізувати складні спеціалізовані задачі або практичні проблеми у сфері арт-ринку.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

При обговоренні, під час лекцій, питань дисципліни вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю із завідувачем кафедри та студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та під час складання заліку відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, публікації тез, при виконанні контрольної роботи, складанні заліку). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час складання заліку помічено, що студент використовує чужі конспекти — студент отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html

https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
	1	лекційне	Що таке арт-ринок? Арт-ринкові практики в системі художньої комунікації. Поняття «вартості» та «ціни» художнього твору.	**2**	Модульна контрольна робота №1.	Виконується самостійно в аудиторії, письмово

	2	лекційне	Що робить митця «видимим» на арт-ринку? Мистецька ієрархія: функціонування, особливість побудови та художнього унормування.	**2**		
	3	лекційне	Чому арт-ринки прагнуть не перетинатися? Типологія арт-ринкових відносин. Арт-ринок як формалізований контекст мистецтва. Поняття «художнє життя».	**4**		
	4	лекційне	Символізм та символічна вартість твору мистецтва. Чому одне мистецтво продається дорого, а інше – не є предметом продажу? Бренди та цінності.	**2**		
	5	лекційне	Художнє виробництво: чому і як саме люди споживають мистецтво? Споживання мистецтва як культурного продукту. «Елітарна» і «масова» концепції.	**4**		
	6	лекційне	Феномен «медіаторів» арт-ринку: дилер, галерист, аукціоніст, арт-критик. Для чого потрібні посередники?	**2**	Модульна контрольна робота №2. Тестові завдання.	Тестові завдання виконуються самостійно в аудиторії, модульна контрольна робота захищається протягом семестру.
	7	лекційне	Аукціон як система художньо-мистецьких відносин. Чому на арт-ринку не можна без аукціонів? Аукціон в мережі та платформі.	**2**		
	8	лекційне	Як «Сотбіс» продає Боттичеллі? Аукціонні будинки як медіатори.	**2**		
	9	лекційне	Арт-ринок антикваріату. В чому відмінність між «старою річчю» і твором мистецтва?	**2**		

			Феномен «постійної» кількості антикваріату. Рідкість як основа цінності.			
	10	лекційне	Арт-колекціонування та колекційні мистецькі тренди: мода та незаплановані випадковості. Типологія колекційних практик. Явище «pleasure premium» як джерело художньої вартості.	**4**		
	11	лекційне	Галерея та арт-кураторство. Як художня критика та дослідницькі практики стали окремим продуктом на арт-ринку?	**2**		
	12	лекційне	Сучасні арт-ринкові тренди. Як стартаперу стати учасником арт-ринку	**2**		

МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.

В якості методу поточного контролю знань використовуються контрольне опитування за результатами вивчення теоретичного курсу та перевірка знань за результатами підготовки тематичних завдань.

Формою проведення контрольного опитування є усна відповідь на вибіркові контрольні питання за темами, що входять до теоретичного розділу дисципліни.

Методом завершального контролю знань є залік.

Залік провадиться у формі усної відповіді на вибіркове питання за однією з тем лекційного курсу та здачі практичного завдання.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
1 модуль												
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2							
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	12	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів	**ECTS**	**Національна оцінка**	**Для заліку**	**Критерії**
90-100	A	відмінно	зараховано	Матеріал опановано системно; завдання виконані повно, самостійно й аргументовано; здобувач коректно застосовує понятійний апарат

Сума балів	ECTS	Національна оцінка	Для заліку	Критерії
				дисципліни, робить висновки та захищає результат.
82-89	B	добре	зараховано	Матеріал опановано повно; завдання виконані якісно, але є окремі незначні неточності у змісті, аргументації або оформленні.
75-81	C	добре	зараховано	Основний матеріал опановано; завдання виконані на достатньому рівні, але аналіз або практична частина потребують поглиблення.
64-74	D	задовільно	зараховано	Матеріал засвоєно частково; є помітні недоліки у логіці, структурі, застосуванні понять або якості подання.
60-63	E	задовільно	зараховано	Досягнуто мінімально допустимого рівня; знання фрагментарні, завдання виконані з істотними недоліками, але базові результати навчання частково підтверджені.
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання	Матеріал опановано недостатньо; завдання неповні або містять принципові помилки; потрібне повторне складання чи доопрацювання.
0-34	F	незадовільно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням	Матеріал не опановано; основні завдання не виконані або виконані на неприйнятному рівні.

СИСТЕМА БОНУСІВ

При виставленні підсумкової оцінки за курс передбачена можливість додаткових балів, у тому числі: за творчу активність студента під час проведення практичних занять, що наочно проявилося в оригінальних проєктних та інноваційних пропозиціях (1-3 бали), участі в Олімпіаді, конкурсі, виставці, студентській конференції, конкурсі студентських наукових робіт, написання рефератів (5–7 балів), пошук грантів(3-5 балів). Максимальна кількість балів - 10.

На проведення занять розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених положеннями про Вищу школу. Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проєктних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача. У разі хвороби або іншої важливої причини, викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з деканатом та зав. кафедрою в рамках

існуючого розкладу занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

В умовах військового стану та пандемії Covid-19 можливо застосування особливих форм навчального процесу, у тому числі в режимі On-line консультацій та відео-конференцій.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється за результатами опитувань, тематичних завдань і модульних контрольних робіт. Підсумковий семестровий контроль — залік відповідно до розподілу балів, наведеного в силабусі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Давимука С. А. Екосистема мистецтва: наукові засади становлення та сучасні практики : монографія. Львів, 2021. 581 с
2. Ложкіна А. Перманентна революція: мистецтво України XX — початку XXI століття. Київ : ArtHuss, 2019.
3. Byrnes W. J. Management and the Arts. 6th ed. Routledge, 2022.
4. Paul C. Digital Art. 4th ed. Thames & Hudson, 2023.
5. Robertson I. Understanding Art Markets: Inside the World of Art and Business. Routledge, 2016.
6. Towse R. A Textbook of Cultural Economics. 2nd ed. Cambridge University Press, 2019.
7. Velthuis O. Talking Prices: Symbolic Meanings of Prices on the Market for Contemporary Art. Princeton University Press, 2005.
8. Whitaker A. Economics of Visual Art: Market Practice and Market Resistance. Cambridge University Press, 2021.

Допоміжна:

9. Becker H. S. Art Worlds. 25th Anniversary ed. University of California Press, 2008.
10. Bourdieu P. The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature. Columbia University Press, 1993.
11. Little H. Commercial Galleries: Bricks, Clicks and the Digital Future. Lund Humphries, 2024.
12. Brown K. Art Auctions: Spectacle and Value in the 21st Century. Lund Humphries, 2024.
13. Whitaker A., Abrams N. B. The Story of NFTs: Artists, Technology, and Democracy. Rizzoli Electa, 2023.
14. Lawson-Tancred J. AI and the Art Market. Lund Humphries, 2024.

Інформаційні та аналітичні ресурси:

15. Art Basel & UBS. The Art Market Report — актуальне щорічне видання.
16. Deloitte Private & ArtTactic. Art & Finance Report — актуальне видання.
17. UNCTAD. Creative Economy Outlook — актуальне видання.
18. UNESCO. Re|Shaping Policies for Creativity — актуальне видання.
19. Journal of Cultural Economics; Arts and the Market; Cultural Trends.
20. Bloomsbury Art Markets; Artnet; Artprice; Artsy — для аналітики, кейсів та практичної роботи.